

YILDIZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

Kocaeli İl Merkez İlç. Bul. İÖÖ. Çal. Öğr. Değ. İht. Der. Bel.

Dönem Projesi

ALİ İNGEDERE

YILDIZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
KÜTÜPHANE VE DOKÜMANTASYON
DAİRE BAŞKANLIĞI

Yer No (DDC): R375.13

Kayıt No : 812
Geldiği Yer : Fen Bil.Enst.
Tarih : 29.9.2000
Fiyat : 300.000b-TL.
Fatura No : -
Ayniyat No : 1
Ek :

Y.T.O.

KÜTÜPHANE DOK. DAL. BAŞKANLIĞI

**KOCAELİ İLİ MERKEZ İLÇEDE BULUNAN İLK ÖĞRETİM
OKULLARINDA ÇALIŞAN ÖĞRETMENLERİN DEĞİŞME İHTİYACI
DERECELERİNİN BELİRLENMESİ**

**Ali İlker İNCEDERE
1171040**

13

**Ders Ödevi
Dönem projesi
Prof. Dr. Mehmet ALIÇ**

**İstanbul
Y. T. Ü. Sosyal Bilimler Enstitüsü
Ocak 2000**

ÖNSÖZ

2000'li yıllara ilişkin dünyanın hemen her ülkesinde yeni hedefler belirlenirken, 2000'li yıllar bizim gibi gelişmekte olan ülkeler açısında geç kalınmışlığı telafi edebilme gibi önemli bir umuda kaynaklık ettiği için çok daha büyük bir önem taşımaktadır. Gelişmiş ülkelerle ülkemiz arasındaki mesafeyi daraltmanın yolları keşfedilip hemen uygulamaya geçilmezse 21.y.yıla yalnızca zaman olarak ulaşmış, ama bu zaman diliminde gerektirdiği nitelikli değişimleri yaratamamış; bu çağın kurumlarını, sistemlerini ve insan maddelerini üretememiş oluruz. Bu araştırma eğitim alanında öğrenim gören üniversite öğrencileri ve uygulamanın içindeki yönetici, denetmen ve öğretmenlerin yararlanmaları ve ileride yapılacak benzer araştırmalara ışık tutması amacıyla hazırlanmıştır. Zorunlu eğitimin süresi; bir ülkenin vatandaşının eğitim süresine verdiği önemin bir göstergesidir. Bu anlayıştan hareketle ülkemizin ihtiyacını duyduğu nitelikli insan gücünü yetiştirebilmenin şartlarından birisi de zorunlu eğitim süresinin sekiz yıla çıkarılmış olmuştur. Zorunlu Kesintisiz Sekiz Yıllık Eğitime geçilmesiyle oluşan değişim sürecine ilköğretim okullarının eğitimlerin etkili bir şekilde sürdürmeleri için bu sürece uyum sağlayabilmeleri açısından öncelikli boyutların çok iyi belirlenmesi ve bu süreçte yapılacak olan değişimlerin öncelikli konulara göre planlanması gerekmektedir.

Bu anlayıştan hareketle, bu çalışmada Zorunlu Kesintisiz Sekiz Yıllık Eğitime geçilmesiyle başlayan süreç içinde bu süreci gerçekleyebilecek değişimlerin yapılabilmesi için öncelikli boyutlar belirlenmeye ve bunu tespit içinde bu boyutlara ilişkin uygulamanın içindeki öğretmenlerin değişim ihtiyacı dereceleri bulunmaya çalışılmıştır.

Araştırmanın amacına ulaşması için özel çaba gösteren Prof. Dr. Mehmet ALIÇ'a genel katkılarından dolayı, Eğitim Yönetimi ve Denetim Yüksek Lisans Programı Öğretim Elemanlarına içten teşekkürlerimi sunarım.

Ali İlker İNCEDERE

İstanbul ; 2000

İÇİNDEKİLER

	<u>Sayfa</u>
TABLolar LİSTESİ	IV
BÖLÜM I	1
GİRİŞ	1
Problem Durumu	1
Problem Cümlesi	2
Alt Problemler	2
Önem	3
Sayılıtlar	3
Sınırlılıklar	3
BÖLÜM II	4
YÖNTEM	4
Araştırma Modeli	4
Evren ve Örneklem	4
Veriler ve Toplanması	4
Verilerin Çözümü ve Yorumlanması	4
BÖLÜM III	6
BULGULAR VE YORUM	6
BÖLÜM IV	15
ÖZET YARGI VE ÖNERİLER	15
Özet	15
Yargı	15
Öneriler	16
KAYNAKÇA	17
EKLER	18

TABLÖLAR LİSTESİ

TABLO	Sayfa
3.1	6
3.2	8
3.3	9
3.4	10
3.5	12
3.6	13

Tablo 3.1: İlkokul öğrencilerinin okuma alışkanlıklarına ilişkin veriler. (Bkz. ERB, 1996, s. 11). Zorunlu eğitimden önceki dönemde okuma alışkanlıklarının azlığı, okuma alışkanlıklarının azlığına ilişkin verilerin önemli göstergesidir. İlkokul öğrencilerinin okuma alışkanlıklarının azlığına ilişkin verilerin önemli göstergesidir. İlkokul öğrencilerinin okuma alışkanlıklarının azlığına ilişkin verilerin önemli göstergesidir. İlkokul öğrencilerinin okuma alışkanlıklarının azlığına ilişkin verilerin önemli göstergesidir.

Tablo 3.2: İlkokul öğrencilerinin okuma alışkanlıklarına ilişkin veriler. (Bkz. ERB, 1996, s. 11). Zorunlu eğitimden önceki dönemde okuma alışkanlıklarının azlığı, okuma alışkanlıklarının azlığına ilişkin verilerin önemli göstergesidir. İlkokul öğrencilerinin okuma alışkanlıklarının azlığına ilişkin verilerin önemli göstergesidir. İlkokul öğrencilerinin okuma alışkanlıklarının azlığına ilişkin verilerin önemli göstergesidir. İlkokul öğrencilerinin okuma alışkanlıklarının azlığına ilişkin verilerin önemli göstergesidir.

Tablo 3.3: İlkokul öğrencilerinin okuma alışkanlıklarına ilişkin veriler. (Bkz. ERB, 1996, s. 11). Zorunlu eğitimden önceki dönemde okuma alışkanlıklarının azlığı, okuma alışkanlıklarının azlığına ilişkin verilerin önemli göstergesidir. İlkokul öğrencilerinin okuma alışkanlıklarının azlığına ilişkin verilerin önemli göstergesidir.

Tablo 3.4: İlkokul öğrencilerinin okuma alışkanlıklarına ilişkin veriler. (Bkz. ERB, 1996, s. 11). Zorunlu eğitimden önceki dönemde okuma alışkanlıklarının azlığı, okuma alışkanlıklarının azlığına ilişkin verilerin önemli göstergesidir. İlkokul öğrencilerinin okuma alışkanlıklarının azlığına ilişkin verilerin önemli göstergesidir.

Tablo 3.5: İlkokul öğrencilerinin okuma alışkanlıklarına ilişkin veriler. (Bkz. ERB, 1996, s. 11). Zorunlu eğitimden önceki dönemde okuma alışkanlıklarının azlığı, okuma alışkanlıklarının azlığına ilişkin verilerin önemli göstergesidir. İlkokul öğrencilerinin okuma alışkanlıklarının azlığına ilişkin verilerin önemli göstergesidir.

BÖLÜM I

GİRİŞ

Bu bölümde araştırmaya ilişkin problem, amaç, önem, sayılılar, sınırlılıklar, ve tanımlar bulunmaktadır.

Problem Durumu

“Eğitimin bireyin davranışında kendi yaşantısı yoluyla ve kasıtlı olarak istendik değişme meydana getirme sürecidir” (Kaya, 1996, s. 11). Zorunlu eğitimin süresi; bir ülkenin vatandaşının eğitim düzeyine verdiği önemin göstergesidir. Uluslar arası Çalışma Örgütü (ILO)’ya göre de zorunlu eğitimin bittiği yaş 15 olmalıdır. Zorunlu Kesintisiz Sekiz Yıllık Kesintisiz Eğitim ’e geçilmeden önceki dönemler incelendiğinde; ilkokula başlayan öğretim sürecinde, öğrenci sayısında üniversiteye kadar çok önemli bir kayıp vardır. Bu öğrenci kaybı Zorunlu Kesintisiz Sekiz Yıllık Eğitim ile azaltılabilecektir.

Kesintisiz ilköğretimden sonra da meslek liselerine dönüştürülebilecek liselere devam edecek öğrenciler isterlerse gördükleri program doğrultusunda ya bir yüksek okula ya da bir üniversiteye yönlendirilebileceklerdir. Ülkemizin ihtiyaç duyduğu nitelikli insan gücünün sağlanabilmesinde çok önemli bir süreci kapsayacak olan Zorunlu Kesintisiz Sekiz Yıllık Eğitim ’e geçilmesiyle birlikte, Milli Eğitim Bakanlığına bağlı iki büyük kurumda, İlköğretim ve Ortaöğretim kurumlarında yapısal bir değişim yapıldı. Orta öğretim kurumlarının birinci kademesindeki orta okullar, ilköğretim kurumuna bağlandı. Bu durum kanundan önce ilkokul olan okulların 6,7 ve 8. sınıfları, kanundan önce orta okul olan okulların 1,2,3,4, ve 5. sınıflarını da bünyelerine dahil etmelerin gerektirdi.

Alt yapıdaki bu değişim bu iki örgütün alt sistemlerinde peşi sıra gelen bir yeniden yapılanmayı gerektirdi.

Bu gelişimi gerçekleştire bilmek için çok büyük bir maddi kaynağa ihtiyaç duyan zamanın hükümeti, acil önlem paketi hazırlamış ve “Eğitime Katkı Payı” adıyla, çeşitli işlemler ve kağıtlar için vergiler getirilmiştir. (Bkz. EKB 4306 Sayılı Kanun).

Milli Eğitim Bakanlığı, öğretmen atamalarına hız ve yoğunluk kazandırmış, yeni okul binalarının yapılması acil planlar listesine eklenmiştir. Değişimi yaşayan ilköğretim okulları da bahsedilen süreçte hizmetlerini etkili sürdürebilmek için

okullarında bulunan çok amaçlı salon, atölye gibi mekanları dersliklere çevirmiş ve dışarıdan öğretmenler tutmuşlardır.

Yukarıda belirtilen değişim sürecinin takip eden yıllarında, ilköğretim okullarının eğitimlerini etkili sürdürebilmelerine ilişkin çeşitli çalışmalar yapıldığı gözlenmektedir. Ancak herhangi bir konuda değişim yapılabilmesi için öncelikli boyutlar belirlenip, çok iyi planlanması gerekmektedir. Oysa uygulamada görülen bazı aksaklıklar, yapılan bu değişimlerin öncelikli konulara göre planlandığı hususunda tereddütler oluşturmaktadır.

Geçiş sürecinin üçüncü yılında Milli Eğitim Bakanlığı'na resmi İlköğretim Okullarının hangi boyutlarında, ne derece değişme ihtiyacı duydukları bu araştırmanın temel problemini oluşturmaktadır.

Problem cümlesi

Zorunlu Kesintisiz Sekiz Yıllık Eğitim Kanununun yürürlüğe girmesinin üçüncü yılında Kocaeli Merkez İlçedeki İlköğretim Okullarında göre yapan öğretmenler ne derece değişim ihtiyacı duymaktadırlar?

Alt Problemler

Kocaeli Merkez İlçedeki İlköğretim Okullarında görev yapan öğretmenler;

1. "Yönetimsel Yapı" boyutuna yönelik olarak ne derece değişme ihtiyacı duymaktadırlar?
2. "Öğretim Programı" boyutuna yönelik olarak ne derecede değişme ihtiyacı duymaktadırlar?
3. "Fiziksel Koşullar" boyutuna yönelik olarak ne derecede değişme ihtiyacı duymaktadırlar?
4. "Eğitim Teknolojisi" boyutuna yönelik olarak ne derecede değişme ihtiyacı duymaktadırlar?
5. "Öğretmenlerin Okul Amaçlarının Gerektirdiği Nitelik Açısından Yeterliği" boyutuna yönelik olarak ne derecede değişme ihtiyacı duymaktadırlar?
6. "Personel, Öğretmen, Yönetici Ve Uzmanların Sayısı" boyutuna yönelik olarak ne derecede değişme ihtiyacı duymaktadırlar?

Önem

Bu araştırmanın önemi aşağıdaki şekilde özetlenebilir;

1. İlköğretim okullarının değişme ihtiyacının belirlenmesine yönelik olan araştırmaların ışık tutacağı,
2. Araştırmanın, İlköğretim okullarındaki değişim sürecinde öncelikli konulara ışık tutacağı beklenmektedir.

Sayıtlar

Bu araştırmanın temel sayıltısı, "İlköğretim okullarında değişim ihtiyacı olması"dır. Buna ek olarak şu sayıltılar verilebilir;

1. Bu araştırma İlköğretim okullarında var olan değişim ihtiyacının belirlenmesine ışık tutabilir.
2. Denekler ölçme aracındaki sorulara samimi olarak cevap vermişlerdir.

Sınırlılıklar

1. Bu araştırma, araştırma için yapılan zamanla sınırlı tutulmuştur.
2. Araştırma, araştırma için ayrılmış maddi olanaklarla sınırlı tutulmuştur.
3. Bu araştırma Kocaeli İli Merkez İlçedeki değişim ihtiyacını sadece 2000 yılı için belirlemekle sınırlıdır.
4. Bu araştırma, amaç bölümünde verilen alt problemlerle sınırlıdır.
5. Bu araştırma örneklem olarak alınan ilköğretim okullarında çalışan öğretmenlerin görüşleri ile sınırlıdır.

BÖLÜM II

YÖNTEM

Bu bölümde, araştırmanın modeli, evren, örneklem, veriler ve toplanması, verilerin çözümü ve yorumlanması konuları üzerine durulmuştur.

Araştırma Modeli

Genel tarama modelleri, çok sayıda elemandan oluşan bir evrende, evren hakkında genel bir yargıya amacı ile, evrenin tümü ya da ondan alınacak bir grup, örnek ya da örneklem üzerinde yapılan araştırma düzenlemeleridir. (Karasar, 1988, s.79).

Bu araştırmada çok sayıda elemandan oluşan bir evrende, evren hakkında genel bir yargıya varmak amacıyla, evrenden alınan bir örneklem üzerinde çalışma yapılmıştır. Buradan hareketle araştırma, tarama modellerinin bir türü olan genel tarama modelindedir.

Evren ve Örneklem

Araştırmanın çalışma evrenini Kocaeli Merkez İlçedeki Milli Eğitim Müdürlüğüne bağlı İlköğretim Okullarında görev yapmakta olan öğretmenler oluşturmaktadır. Bu araştırmada evrene giren 12 ilköğretim okulu arasından, 3 tanesinde görev yapan öğretmenler örneklem olarak seçilmiştir. Araştırmada, kullanılan oransız eleman örnekleme tekniği kullanılmıştır.

Veriler ve Toplanması

Araştırmada örneklem olarak alınan üç ilköğretim okulunda görev yapan öğretmenlerin görüşlerine ihtiyaç duyulmuş ve bunun için anket tekniği kullanılmıştır. Yıldız Teknik Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Eğitim Yönetimi Ve Denetimi Yüksek Lisans Program öğrencisi Hanife KÜÇÜKLER 'den alınan ankette beşli likert tipi ölçek kullanılmıştır. Verilen 60 tane anketten 43 tanesi geçerlidir.

Verilerin Çözülmesi ve Yorumlanması

Elde edilen verilerden yararlanılarak bir veri tablosu oluşturulmuştur. Bu tabloda deneklerin anketteki sorulara verdikleri cevaplar incelenerek ortalamalar,

standart sapmalar ve ağırlıklı ortalamalar bulunmuştur. Ayrıca deneklerin sorulara verdikleri soru ölçeği aralıkları da tablolarda “En Küçük” ve “En Büyük” olmak üzere belirtilmiştir. Anketteki yeterli ölçmeye yönelik sorularla, elde edilmeye çalışılan sonuç (değişim ihtiyacının belirlenmesi) ters orantılı olduğundan; ankette bulunan seçeneklerde işaretli olan “Hiç” bölümüne 5, “Az” bölümüne 4, “Orta” bölümüne 3, “Çok” bölümüne 2, “Tam” bölümüne 1 puan verilmiştir.

Veri tablosundan yararlanılarak her alt probleme ilişkin verilen cevapların ortalamaları üç okul için genel olarak bulunmuştur.

BİRİNCİ ALT PROBLEME İLİŞKİN BULGULAR VE YORUM

İlköğretim okullarında çalışan öğretmenler okul yönetiminin mesleki ilerlemelerine ilişkin yaklaşımları, göreve ilişkin çalışmalarının değerlendirilmesine, görevlendirme ve iş bölümü yaklaşımına, kendilerini ilgilendiren konularda alınan kararlara katılabilme vb. gibi konularda birtakım sorunlar içerisinde olabilirler. Araştırmanın birinci alt problemi, “İlköğretim Okullarında görev yapan öğretmenler “Yönetimsel Yapı” boyutuna yönelik olarak ne derece değişim ihtiyacı duymaktadırlar?” şeklinde ifade edilmiştir. Bu alt probleme ilişkin olarak sorulan sorular ve elde edilen bulgular Tablo 3.1’de görülmektedir.

TABLO 3.1
KOCAELİ MERKEZ İLÇEDEKİ İLKÖĞRETİM OKULLARINDA GÖREV YAPAN ÖĞRETMENLERİN YÖNETİMSEL YAPI BOYUTUNA YÖNELİK OLARAK DEĞİŞİM İHTİYAÇLARI ORTALAMALARININ DAĞILIMI

Sorular	Katılım sayısı	En küçük	En büyük	Ortalama	S.Sapma
Okul yönetiminin, personeli ve öğretmenlerin mesleki ilerlemelerine yönelik yaklaşımı (S. 5)	40	1	5	3,351	1,074
Öğretmenlerin göreve ilişkin çalışmalarını değerlendirirken, ödül ve ceza verilmesinde nasıl bir yaklaşım uygularlar? (S. 11)	40	1	5	1,350	0,647
Okul yönetiminin personeli ve mesleğe bağlı öğretmenlerin ve diğer çalışanların görevlendirme ve iş bölümüne yaklaşımı (S. 16)	40	3	5	2,360	0,833
Okullarda gerçekleştirilen konularda alınan kararlara katılabilme (S. 18)	40	1	5	2,767	1,109
Okul yönetiminin öğretmenlerin işlemlerini düzenleme ve iş birliği içinde olması (S. 20)	40	3	5	4,480	0,727
Okul yönetiminin öğretmen, öğrenci ve velilerin işbirliğiyle çalışması (S. 24)	40	1	5	2,767	0,947
GENEL ORTALAMA	40	1	5	3,334	0,869

BÖLÜM III

BULGULAR ve YORUM

Bu bölümde, araştırma problemini çözmek amacıyla toplanan verilerin istatistiksel işlemlerle çözümlenmesi sonucunda elde edilen bulgular ve bulgulara ilişkin yorumlar yer almaktadır. İstatistiksel işlemlerle elde edilen bulgular tablolarla açıklanmaktadır. Bu bölümde bulgular ve yorum, alt problemlerin sırasına göre düzenlenmiştir.

Birinci Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorum

İlköğretim okullarında çalışan öğretmenler okul yönetiminin mesleki ilerlemelerine ilişkin yaklaşımları; göreve ilişki çalışmalarının değerlendirilmesine, görevlendirme ve iş bölümü yaklaşımına, kendilerini ilgilendiren konularda alınan kararlara katılabilme vb. gibi konularda birtakım sorunlar içerisinde olabilirler. Araştırmanın birinci alt problemi, İlköğretim Okullarında görev yapan öğretmenler “Yönetimsel Yapı” boyutuna yönelik olarak ne derece değişme ihtiyacı duymaktadırlar? şeklinde ifade edilmiştir. Bu alt probleme ilişkin olarak sorulan sorular ve elde edilen bulgular Tablo 3.1 de görülmektedir.

TABLO 3.1

KOCAELİ MERKEZ İLÇEDEKİ İLKÖĞRETİM OKULLARINDA GÖREV YAPAN ÖĞRETMENLERİN YÖNETİMSEL YAPI BOYUTUNA YÖNELİK OLARAK DEĞİŞME İHTİYAÇLARI ORTALAMALARININ DAĞILIMI

Sorular	Katılımcı sayısı	En küçük	En büyük	Ortalama	S.Sapma
Okul yönetiminin, personel ve öğretmenlerin mesleki ilerlemelerine yardımcı olmaları (s.5)	43	1	5	3.581	1.074
Öğretmenlerin göreve ilişkin çalışmaları değerlendirirken, ödül ve ceza verilmesinde gerekli ölçütlere uygun davranılması (s. 11)	43	1	5	3.558	0.647
Okul yönetiminin program ve amaçlara uygun görevlendirme ve iş bölümünü yapabilmesi (s.16)	43	1	5	2.860	0.833
Öğretmenleri ilgilendiren konularda alınan kararlara katılabilme (s.19)	43	1	5	2.767	1.109
Okul yönetiminin uzmanlarla (psikolojik danışman vb.)iş birliği içinde olması (s.20)	43	3	5	4.488	0.727
Okul yönetiminin öğretmen, öğrenci ve personel uyumunu sağlayabilmesi (s. 24)	43	1	5	2.767	0.947
AĞIRLIKLIL ORTALAMA	41	1	5	3,336	0,889

Bu boyuta ilişkin olarak denekler, anketteki 5,11,16,19,20 ve 24. soruları cevaplandırmışlardır. Tablo 3.1'e göre denekler;

Okul yönetiminin öğretmenlerin mesleki gelişimlerine ve ilerlemelerine yardımcı olması konusunda "Çok"

Öğretmenlerin göreve ilişkin çalışmaları değerlendirirken ödül ve ceza verilmesinde gerekli ölçütlere uygun davranılması konusunda "Çok"

Okul yönetiminin program ve amaçlara uygun değerlendirme ve iş bölümü yapabilmesine ilişkin konuda "Örtü"

Okul yönetiminin uzmanlarla işbirliği içinde olması konusunda "Tam"

Okul yönetiminin personel ve öğrenci uyumunu sağlamsı konusunda "Orta" derecede değişme ihtiyacı içerisindedirler.

Deneklerin yönetsel yapı boyutuna ilişkin değişim ihtiyaçları ağırlıklı ortalamasına bakıldığında "Çok" seçeneği doğru seyir izleyen bir sonuca ulaşılmaktadır.

Öğretmenlerin "Yönetsel Yapı" boyutuna yönelik olarak ne derece değişme ihtiyacında oldukları şeklinde ifade edilen birinci alt problemde yukarıda varılan bulguların sonucunda, yönetimin uzmanlarla işbirliği olması hususunda değişme ihtiyacı " Tam " derecede çıkmıştır. Bunun nedeni; derecelerin bulunduğu okullarda, psikolojik danışman vb. gibi uzmanların bulunmamasından ya da bulunuyor olsa bile yönetimin bu uzmanların görev tanım, alan ve faydalarını yeterince bilmiyor veya kavramamış olmalarından kaynaklanıyor olabilir. ilköğretim okullarındaki yöneticilerin atama ile görevlendirilmesi ve yönetim üzerine eğitim almamış olmaları, görevlerini tam olarak yapmalarında engel olabilmektedir. Her ne kadar son zamanlarda sınavlar ve yetiştirme kursları düzenleniyor olsa da bunun olumlu sonuçları henüz yeterince alabiliyor olduğumuzu söylemenin güç olduğunu düşünebiliriz. Yine yöneticilikte atama ile görevlendiriliyor olmak, politik değişmelerden etkilenmelere ve bunu okul yönetimine yansıtamaya neden olabilmektedir. Uygulamada, yöneticilerin öğretmenler arasında ayırım yaptıklarına sık olarak rastlanmaktadır. Öğretmenlerin göreve ilişkin çalışmaları değerlendirilirken, ödül ve ceza verilmesinde gerekli ölçütlere uyulması ve yönetimin öğretmenlerin mesleki gelişimleri ve ilerlemelerine yardımcı olmaları boyutuna ilişkin değişme ihtiyacının "çok" derecede olmasının nedeni bu olabilir. Kocaeli Merkez İlçede

görev yapmakta olan öğretmenlerin, yönetsel yapı boyutuna yönelik değişme ihtiyacının olduğu görülmektedir.

İkinci Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorum

Eğitimde kullanılan mevcut yöntem ve teknikler, ders kitapları, uygulamaya yeni konulan seçmeli dersler, öğretim programlarının öğrenci seviyelerine uygunlukları, öğretim hedefleri ile varılan durumun (sonucun) uyum içinde olması gibi konularda bir takım sıkıntılar yaşanmaktadır.

Araştırmanın ikinci alt problemi Kocaeli Merkez İlçedeki İlköğretim okullarında grev yapan öğretmenler "Öğretim Programı" boyutuna yönelik olarak ne derece değişme ihtiyacı duymaktalar? Biçiminde ifade edilmiştir. Bu alt probleme ilişkin sorulan sorular ve elde edilen bulgular Tablo 3.2'de görülmektedir.

TABLO 3.2
KOCAELİ MERKEZ İLÇEDEKİ İLKÖĞRETİM OKULLARINDA
GÖREV YAPAN ÖĞRETMENLER ÖĞRETİM PROGRAMI
BOYUTUNA YÖNELİK DEĞİME İHTİYAÇLARI
ORTLAMALARININ DAĞILIMI

SORULAR	N	En Küçük	En Büyük	Ortalama	Std. Sapma
İlköğretim programında belirtilen amaçların öğrencilere davranış olarak kazandırılmasında mevcut yöntem ve teknikler (s.2)	43	2	5	3.279	0.548
Kullanılan ders kitapları ve diğer kaynaklar (s. 4)	43	2	5	3.255	0.620
Uygulamaya yeni konulan seçmeli derslerin, okulun amaçları ile uyumu (s. 10)	43	2	5	3.581	0.851
Eğitim öğretim programlarının öğrencilerin bilişsel ve duyuşsal seviyesine uygunluğu (s. 15)	43	2	4	3.441	0.525
Gerçekleştirilen öğretim etkinlikleri sonucunda oluşan hedeflere ulaşılması (s. 21)	43	2	5	3.162	0.721
Uygulamaya konulan seçmeli derslerin bölgesel özelliklere ve çevre koşullarına uygunluğu (s. 22)	43	1	5	3.255	0.819
AĞIRLIKLI ORTALAMA				3.328	

Tablo 3.2'ye göre, denekler,

Kullanılan mevcut yöntem ve teknikler konusunda "çok"

Kullanılan ders kitapları ve diğer kaynaklar konusunda "çok"

Uygulamaya yeni konulan seçmeli derslerin okulun amaçları ile uyuşması konusunda “çok”

Gerçekleştirilen öğretim etkinlikleri sonucunda okulun hedeflerine ulaşması konusunda “orta” derecede değişme ihtiyacı içerisindeyler. Deneklerin öğretim programı boyutuna ilişkin değişme ihtiyaçları ağırlıklı ortalaması alındığında “çok” seçeneğine ulaşılmaktadır. Kocaeli Merkez İlçedeki İlköğretim okullarında görev yapan öğretmenler öğretim programlarının değişmesine çok derecede ihtiyaç duymaktadırlar. İlköğretim okullarında uygulanabilecek seçmeli ders listesi, Milli Eğitim Bakanlığınca belirlenmektedir. Okullarda bu derslere yönelik yetersiz alt yapıdan dolayı, okulların spesifik bilgi gerektirmeyen dersleri tercih etmesini sağlamaktadır. Öğretmenlerin kullanılan yöntem ve tekniklere ilişkin değişme ihtiyaçlarının olmasının nedeni, okulların fiziksel alt yapılarının etkili yöntem ve tekniklerin uygulanmasına uygun olmaması olabilir.

Üçüncü Alt Probleme İlişkin Bulgular Ve Yorum

İlköğretim okullarında sınıf mevcutları; laboratuvar, atölye vb. ve dersliklerin eğitim öğretime uygunluğu konusunda sıkıntılar vardır. Araştırmanın bununla ilgili olan üçüncü problemi Kocaeli merkez ilçede bulunan İlköğretim okullarında görev yapan öğretmenler fiziksel koşullar boyutuna yönelik olarak ne derecede değişme ihtiyacı duymaktadırlar? biçiminde ifade edilmiştir.

Buna ilişkin sorulan sorular ve elde edilen bulgular Tablo 3.3’de görülmektedir.

TABLO 3.3
İLKÖĞRETİM OKULLARINDA GÖREV YAPAN ÖĞRETMENLERİN FİZİKSEL KOŞULLAR BOYUTUNA YÖNELİK OLARAK DEĞİŞME İHTİYAÇLARI ORTALAMALARININ DAĞILIMI

SORULAR	N	En Küçük	En Büyük	ortalama	Std Sapma
Sınıf mevcutlarının etkili eğitim ve öğretim için uygunluk derecesi (s. 3)	43	1	5	2.790	1.201
Okulların laboratuvar, atölyeler, spor, müzik, seminer salonları vb. eğitim ortamları yönünden yeterliği (s. 14)	43	1	5	4.651	0.612
Dersliklerin, fiziksel koşullar bakımından etkili eğitim-öğretim için uygunluğu (s.23)	43	1	5	3.534	1.297
AĞIRLIKLIL ORTALAMA				3. 658	

Tablo 3.3'e göre denekler;

Sınıf mevcutlarının etkili eğitim ve öğretim için uygunluğu konusunda “orta”, Okulların laboratuvar, atölyeler, müzik, spor, seminer salonları vb. eğitim ortamları yönünden yeterliği konusunda “çok” derecede değişme ihtiyacı içerisinde olduklarıdır. Bu boyuta ilişkin ağırlıklı ortalama alındığında “çok” seçeneğine ulaşılmaktadır. Denekler çalıştıkları okulların fiziksel koşullarına ilişkin, çok derecede değişme ihtiyacı duymaktadırlar. Zorunlu Kesintisiz Sekiz Yıllık İlköğretim Kanununun gerekli alt yapı hazırlıkları yapılmayarak uygulamaya başlaması okulları kısa dönemde çare bulmaya zorlamıştır. Hizmet alanı ve öğrenci sayıları artan ilköğretim okullarında, bu talebi karşılayacak öğretmen ve derslik sayısının yetersiz olması, sınıf mevcutlarının etkili eğitime uygun olmayacak şekilde artmasına neden olmuş olabilir.

Dördüncü Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorum

Bu araştırmanın dördüncü alt problemi, “Kocaeli Merkez İlçede bulunan İlköğretim Okullarında görev yapan öğretmenler “Eğitim Teknolojisi” boyutuna yönelik olarak ne derece değişme ihtiyacı duymaktadırlar?” biçimde ifade edilmiştir. Alt probleme ilişkin sorular ve elde edilen bulgular Tablo 3.4’de görülmektedir.

TABLO 3.4
İLKÖĞRETİM OKULLARINDA GÖREV YAPAN ÖĞRETMENLERİN
EĞİTİM TEKNOLOJİSİ BOYUTUNA DÖNÜL DEĞİŞME İHTİYAÇLARI
ORTALAMA DAĞILIMLARI

SORULAR	N	En Küçük	En büyük	Ortalama	Std Sapma
Yabancı dil derslerin etkili kılınabilecek olanakların okullarda bulunması (s. 1)	43	3	5	4.448	0.631
Öğrenci başarısını ölçmek için kullanılan araçların, ölçme aracında bulunması gerekli nitelikleri taşıması (s. 6)	43	1	5	3.488	0.797
Eğitim araçlarının nicelik olarak yeterliği (s. 7)	43	3	5	3.581	0.191
Okul dışında gelişen bilimse ve teknolojik gelişmelerin eğitim ve öğretim alanına yansıtılması (s. 9)	43	3	5	4.046	0.754
Eğitim araç ve gereçlerinin nitelik yönünden yeterliği (s. 29)	43	2	5	3.534	0.718
AĞIRLIKLIL ORTALAMA				3.827	

Bu alt probleme ilişkin olarak deneklere anketteki 1, 6, 7, 9 ve 25. Sorular sorulmuştur. Tablo 3.4'e göre denekler;

Yabancı dil derslerini etkili kılabilecek olanakların okullarda bulunması konusunda "tam"

Öğrenci başarısı ölçmek için kullanılan araçların, ölçme aracıda bulunması gereken nitelikleri taşıması konusunda "çok"

Eğitim araçlarının nicelik olarak yeterliği konusunda "çok"

Okul dışında gelişen bilimsel ve teknolojik gelişmelerin eğitim ve öğretim ortamına yansıtılması konusunda "tam",

Eğitim aracı ve gereçlerinin, nitelik yönünden yeterliği konusunda "çok" derecede değişme ihtiyacı içerisindeyler.

Deneklerin eğitim teknolojisi boyutuna ilişkin değişme ihtiyaçları ağırlıklı ortalamaları alındığında "çok" seçeneğine ulaşılmaktadır. Bu alt problemde elde edilen bulgulara göre deneklerin, kullanılan eğitim teknolojisi boyutuna ilişkin olarak, "çok" derece değişme ihtiyacı duymalarının nedeni; ilköğretim okullarında kullanılan araçların günümüz teknolojisini eğitim ortamına taşıyacak yeterliğe sahip olamamasından ve deneklerinde eğitim teknolojisi konusunda beklenen yeterliğe sahip olmamasından kaynaklanıyor olabilir. Araştırma için gidilen ilköğretim okullarında yabancı dil laboratuvarlarının bulunmaması, deneklerin bu konuya ilişkin tam bir değişme ihtiyacı duymalarının nedeni olabilir.

Beşinci Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorum

Araştırmanın beşinci alt problemi, Kocaeli Merkez İlçedeki İlköğretim okullarında görev yapan öğretmenler okul amaçlarının gerektirdiği nitelikler açısından ne derece değişme ihtiyacı duymaktadırlar? şeklindedir. Bu alt probleme ilişkin sorulan sorular ve elde edilen bulgular, Tablo 3.5'de görülmektedir.

TABLO 3.5
İLKÖĞRETİM OKULLARINDA GÖREV YAPAN ÖĞRETMENLERİN
NİTELİKLERİ BOYUTUNA YÖNELİK DEĞİŞME İHTİYAÇLARI
ORTALAMA DAĞILIMI

SORULAR	N	En Küçük	En Büyük	Ortalama	Std Sapma
Okullardaki öğretmenler günümüz teknolojisini kapsayan laboratuvar araçların kullanma bilgisine sahip olması (s. 12)	43	2	5	3.604	0.562
Göreve ilişkin konularda öğretmenler arasında uyum ve işbirliğinin bulunması (s. 17)	43	1	5	2.627	1.0005
Bilimsel ve teknolojik gelişmelerin izlenmesi (s. 26)	43	2	5	4.139	0.804
Öğretmenlerin hizmet içi eğitim programlarına katılma olanaklarına sahip olması (s. 27)	43	2	5	3.558	0.854
Okullarda yabancı dil dersini okutacak, öğrencilerin bedensel ve pedagojik gelişmelerine uygun eğitim almış, öğretmenlerin bulunması (s.28)	43	3	5	4.591	0.702
Öğretmenlerin öğrenci seviyesine göre hedefi seçme yeterliğine sahip olması (s. 29)	43	1	5	2.697	0.831
AĞIRLIKLI ORTALAMA				3.522	

Tablo 3.5' göre denekler;

Öğretmenlerin günümüz teknolojisini kapsayan laboratuvar araçlarını kullanma bilgisine sahip olması konusunda “çok”

Göreve ilişkin konularda öğretmenler arasındaki uyum ve işbirliğinin bulunması konusunda “orta”

Bilimsel ve teknolojik gelişmelerin izlenmesi konusunda “tam”

Öğretmenlerin hizmet içi eğitim programlarına katılma olanaklarına sahip olmaları konusunda “çok”

Yabancı dil derslerini okutan öğretmenlerin, öğrencilerin bedensel ve Gelişmelerine uygun eğitim almış olması konusunda “ tam”

Öğretmenlerin öğrenci düzeylerine ilişkin uygun hedef seçme yeterliği konusunda “ orta” derece değişme ihtiyacı içerisindedirler.

Deneklerin, öğretmenlerin nitelikli (yeterliği) boyutuna ilişkin değişme ihtiyacı ağırlıklı ortalamasına bakıldığında, “çok” seçeneğine ulaşılmaktadır.

Tablo 3.5 den elde edilen bulgulara göre deneklerin; bilimsel ve teknolojik gelişmeleri takip etme ve günümüz teknolojisinin kapsayan kullanma bilgisine sahip olma hususunda değişme ihtiyaçlarının oldukça çok olduğu görülmektedir.

Deneklerin hizmet içi eğitimlere katılma olanaklarının bulunmadığını düşündüklerin söylenebilir. Bu; deneklerin günümüz teknolojisini eğitim ortamına yansıtma konusunda değişme ihtiyacı içinde olduklarını göstermektedir. Bu alt problemde belirgin değişim ihtiyacının nedeni Milli Eğitim Bakanlığının planlayıp uyguladığı hizmet için eğitim faaliyetlerinin, yetersiz olmasında kaynaklanıyor olabilir.

Altıncı Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorum

Bu araştırmanın altıncı alt problemi, Kocaeli Merkez İlçedeki İlköğretim okullarında görev yapan öğretmenler personel sayısı (nicelik) boyutunda, ne derece değişme ihtiyacı duymaktadırlar? şeklindedir. Bu alt probleme ilişkin sorulan sorular ve bunlardan elde edilen araştırma bulguları, 3.6’da gösterilmektedir.

TABLO 3.6
İLK ÖĞRETİM OKULLARINDA GÖREV YAPAN PERSONELİN NİCELİĞİ
BOYUTUNA YÖNELİK DEĞİŞME İHTİYAÇLARI ORTALAMALARININ DAĞILIMI

SORULAR	N	En küçük	En Büyük	Ortalama	Std sapma
Sınıf öğretmeni sayısının yeterliği (s. 8)	43	1	4	1.627	0.873
Yönetici sayısının yeterliği (s. 13)	43	1	5	3.069	1.316
Uzman sayısının yeterliği (s.18)	43	4	5	4.976	0.152
Branş öğretmeni sayısının yeterliği (s. 30)	43	1	4	3.441	00.765
AĞIRLIKLI ORTALAMA			3.278		

Tablo 3.6’ya göre, denekler;

Eğitim öğretim hizmetlerinin etkin bir şekilde yürütülmesi için sınıf öğretmenlerinin sayısının yeterliği konusunda “az”

Yöneticilerin sayısının yeterliği konusunda “orta”

Uzman sayısının yeterliği konusunda “tam”

Branş öğretmenlerinin sayısının yeterliği konusunda “çok” derecede değişme ihtiyacı içerisindedirler.

Deneklerin, personelin niceliği boyutuna yönelik değişme ihtiyaçları ağırlıklı ortalamasına bakıldığında “çok” seçeneğine ulaşılmaktadır. Tablo 3.6 ya göre; Kocaeli Merkez İlçedeki İlköğretim okullarında görevli öğretmenler, personelin niceliği boyutuna yönelik olarak “çok” derecede değişme ihtiyacı içerisindedirler. Uzman sayısının İlköğretim kurumlarındaki yetersizliği, bu konuda öğretmenlerin tam bir değişme içerisinde olmalarının nedeni olabilir. geçmişten bugüne ve özellikle Zorunlu Kesintisiz Sekiz Yıllık İlköğretim Kanununun yürürlüğe girmesinden itibaren sınıf öğretmeni atamalarına ağırlık verilmiştir. İlköğretim Okullarında sınıf öğretmenlerinin sayısında bu nedenle “az” derecede değişme ihtiyacı gerçekleşmiş olabilir.

Halen uygulamada; fen bilgisi, sosyal bilgiler, ve eğitim bilimleri mezunu uzman ve uzman yardımcılarının sınıf öğretmeni olarak atamalarının yapıldığına sıkça rastlanmaktadır. İlköğretim okullarında branş öğretmenlerinin sayısında çok ve eğitim uzmanlarının sayısında tam derecede değişme ihtiyacının duyulmasına neden bu olabilir.

BÖLÜM IV

ÖZET YARGI ve ÖNERİLER

Özet

Bu araştırma İlk ve Orta öğretim kurumlarında köklü bir değişim yaratan Zorunlu Kesintisiz Sekiz Yıllık Eğitim Kanununun yürürlüğe girmesinin üçüncü yılında, Kocaeli İlinin Merkez İlçedeki İlköğretim Okullarının değişim ihtiyacının belirlenmesi amacına yöneliktir. Araştırma tarama modelindedir. Araştırmanın çalışma evrenimi Kocaeli İlinin Merkez İlçesinde bulunan ilköğretim Okullarında çalışan öğretmenler oluşturmaktadır. Araştırmada oransız eleman örnekleme tekniği kullanılmıştır. Elde edilen veriler ortalamaların, ağırlıklı ortalamalarının ve standart sapmalarının bulunması ile çözümlenmiştir. Araştırmada araştırma problemi temel alınarak altı alt problem yer almıştır: bunlar;

Kocaeli Merkez İlçedeki İlköğretim Okullarında görev yapan öğretmenler;

1. "Yönetimsel Yapı" boyutuna yönelik olarak ne derece değişim ihtiyacı duymaktadır.
2. "Öğretim Programı" boyutuna yönelik olarak ne derecede değişim ihtiyacı duymaktadırlar?
3. "Fiziksel Koşullar" boyutuna yönelik olarak ne derecede değişim ihtiyacı duymaktadırlar?
4. "Eğitim Teknolojisi" boyutuna yönelik olarak ne derecede değişim ihtiyacı duymaktadırlar?
5. "Öğretmenlerin okul amaçlarının gerektirdiği nitelikler açısından yeterliği" boyutuna yönelik olarak ne derecede değişim ihtiyacı duymaktadırlar?
6. "Personel, öğretmen, yönetici ve uzmanların sayısı" boyutuna yönelik olarak ne derecede değişim ihtiyacı duymaktadırlar?

Yargı

Bu araştırmayla Kocaeli İlinin Merkez İlçesinde bulunan İlköğretim Okullarında görev yapan öğretmenlerin verilen boyutlara ilişkin değişim ihtiyaçlarının dereceleri belirlenmeye çalışılmıştır. Zorunlu Kesintisiz Sekiz Yıllık Eğitime geçilmekle beraber bunun için gerekli alt yapı hazırlıklarının olmayışından

öğretmenlerin genel olarak bu konularla ilgili çok derecede değişme ihtiyacı içerisinde oldukları söylenebilir.

Küçükler, Hanife. "Eğitim Yönetimi Semineri Ders Ödevi", İstanbul: Y.T.D. Eğitim Yönetimi ve Denetim Lisans Programı.

Öneriler

1. Araştırmanın ana problemi temel alınarak, Kocaeli Merkez İlçedeki tüm İlköğretim Okullarında da benzer araştırmalar yapılabilir.
2. Bu araştırmada elde edilen bulgular, yapılacak olan benzer araştırmalara yol gösterebilir.
3. Yapılacak olan benzer araştırmalarda, ilköğretim okullarında çalışan yöneticilerin görüşlerine de yer verilir.
4. Uygulamalar göreve ilişkin çalışmalarında ve yönetim ile olan etkileşimlerinde bu araştırmada elde edilen bulgulardan faydalanabilirler.

KAYNAKÇA

Küçükler, Hanife. “Eğitim Yönetimi Semineri Ders Ödevi”, İstanbul: Y.T.Ü Eğitim Yönetimi ve Denetimi Yüksek Lisans Programı.

Kaya, Y.K. Eğitim Yönetimi. 6. Basım. Ankara : 1996.

Karasar, Niyazi. Bilimsel Araştırma Yönetimi. 8. Basım. Ankara: 1998.

EK A

İLKÖĞRETİM OKULLARINDA DEĞİŞME İHTİYACI ANKETİ

EKLER

Sayfa

EK

A. ANKET.....	19
B. 4306 SAYILI KANUN.....	23

19

Araştırmada sizlerin görüşlerinize ihtiyaç duyulmuş ve ilişikteki anket geliştirilmiştir.

Ankette birinci bölümün başında gerekli açıklamalar yer almaktadır.

Anket araştırma yolu toplanacak bilgiler sadece bilimsel amaçlar için kullanılacak, hiç bir kimliğe veya kişiye verilmeyecek, herhangi bir kişinin veya yöneticinin değerlendirmesine sunulmayacaktır.

Sizlerin 15 dakika gibi bir süre zarfında alacak olan bu ankete vereceğiniz doğru cevaplar, araştırma bulgularını geliştirme düzeyinizi yükseltecektir.

Katkılarınız için teşekkür eder, saygılarımı sunarım.

Ali İzzet İNCEDERE

Yıldız Teknik Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü

Eğitim Yönetimi ve Denetimi Yüksek Lisans Öğrencisi

SİSLE

EK A

İLKÖĞRETİM OKULLARINDA DEĞİŞME İHTİYACI ANKETİ

Değerli meslektaşım;

Sekiz Yıllık Kesintisiz Temel Eğitim Kanunu'nun yürürlüğe girmesi ile birlikte, ilköğretim okulları yapısal bir değişim sürecine girmiştir. Kanunun yürürlüğe girmesinin üçüncü yılında değişim ihtiyacının belirlenmesi amacıyla bir araştırma planlanmıştır.

Araştırmada sizlerin görüşlerinize ihtiyaç duyulmuş ve ilişikteki anket geliştirilmiştir.

Ankette birinci bölümün başında gerekli açıklamalar yer almaktadır.

Anket aracılığıyla toplanacak bilgiler sadece bilimsel amaçlar için kullanılacak, hiç bir şekilde kişiye veya kuruma verilmeyecek, herhangi bir kişinin veya yöneticinin değerlendirmesine sunulmayacaktır.

Sizlerin 15 dakika gibi bir zamanınızı alacak olan bu ankete vereceğiniz doğru cevaplar, araştırma bulgularının gerçeğe uygunluk derecesini yükseltecektir.

Katkılarınız için teşekkür eder, saygılarımı sunarım.

Ali İlker İNCEDERE

Yıldız Teknik Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü
Eğitim Yönetim ve Denetimi Yüksek Lisans Öğrencisi

ŞİŞLİ

EK A- devam
BÖLÜM I

AÇIKLAMA: Bu bölümde, 31 sorudan oluşan bir anket yer almaktadır. Anketin sol tarafında bir İlköğretim okulunda yapılabilecek görevler, sağ tarafında bu görevlerin yerine getirilme dereceleri bulunmaktadır. Sizden görüşünüzü en iyi yansıtan seçeneğe (X) işareti koyarak belirtmeniz istenmektedir.

	Hiç	Az	Orta	Çok	Tam
1. Birinci kademedeki uygulamaya koyulan yabancı dil derslerini etkili kılabilen olanaklar (teyp, video, bilgisayar, kablolu tv) okulunuzda ne derece mevcuttur?	()	()	()	()	()
2. Okulunuzda, ilköğretim okulu programında belirtilen amaçların öğrencilere davranış olarak kazandırılmasında, mevcut öğretim yöntem ve teknikler ne derece etkili olmaktadır?	()	()	()	()	()
3. Okulunuzdaki sınıf mevcutları, etkili eğitim ve öğretim için ne derece uygundur?	()	()	()	()	()
4. Okulunuzda kullanılan ders kitapları ve diğer kaynaklar, bilimsel ve eğitimsel açıdan ne derece yeterlidir?	()	()	()	()	()
5. Okul yönetimi, personel ve öğretmenlerin mesleki gelişmelerine ve ilerlemelerine ne derece yardımcı olmaktadır?	()	()	()	()	()
6. Okulunuzda öğrenci başarısını ölçmek için kullanılan araçlar (sınav soruları, proje çalışmaları vb.) ölçme aracında bulunması gereken niteliklere ne ölçüde sahiptir?	()	()	()	()	()
7. Okulunuzdaki eğitim araç gereçleri, nicelik yönünden ne derece yeterlidir?	()	()	()	()	()
8. Okulunuzda, eğitim - öğretim hizmetlerinin etkin bir şekilde yürütülmesi için sınıf öğretmeni sayısı ne derece yeterlidir?	()	()	()	()	()

	Hiç	Az	Orta	Çok	Tam
9. Okulunuzda, okul dışında gelişen bilimsel ve teknolojik gelişmeler eğitim ve öğretim ortamına ne derece yansıtılmaktadır?	()	()	()	()	()
10. Okulunuzda uygulamaya yeni konulan seçmeli dersler, okulunuzun amaçları ile ne derece uyusmaktadır?	()	()	()	()	()
11. Okulunuzda, öğretmenlerin göreve ilişkin çalışmaları değerlendirilirken, ödül ve ceza verilmesinde gerekli ölçütlere ne derece uygun davranılmaktadır?	()	()	()	()	()
12. Okulunuzdaki öğretmenler, günümüz teknolojisini kapsayan laboratuvar araçlarını (bilgisayar, video, mikroskop vb.) kullanma bilgisine ne derece sahiptir?	()	()	()	()	()
13. Okulunuzda, eğitim - öğretim hizmetlerinin etkin bir şekilde yürütülmesi için yönetici (müdür ve yardımcıları) sayısı ne derece yeterlidir?	()	()	()	()	()
14. Okulunuz; laboratuvar, atölyeler, spor, müzik, seminer salonları ve benzeri eğitim ortamları yönünden ne derece yeterlidir?	()	()	()	()	()
15. Eğitim- öğretim programları, öğrencilerin bilişsel ve duyuşsal seviyesine ne derece uygundur?	()	()	()	()	()
16. Okul yönetimi, program ve amaçlara uygun görevlendirme ve iş bölümünü ne derece yapabilmektedir?	()	()	()	()	()
17. Okulunuzda göreve ilişkin konularda öğretmenler arasında uyum ve işbirliği ne derece bulunmaktadır.	()	()	()	()	()
18. Okulunuzda eğitim - öğretim hizmetlerinin etkin bir şekilde yürütülmesi için uzman (psikolojik danışman vb.) sayısı ne derece yeterlidir?	()	()	()	()	()
19. Okulunuzda, sizleri ilgilendiren konularda alınan kararlara ne derece katılabilmektesiniz?	()	()	()	()	()
20. Okul yönetimi, uzmanlarla (psikolojik danışman vb.) ne derece iş birliği içerisindedir?	()	()	()	()	()

Hiç Az Orta Çok Tam

21. Okulunuzda gerçekleştirilen öğretim etkinlikleri sonucunda okulun hedeflerine ne derece ulaşılmaktadır? () () () () ()
22. Okulunuzda uygulamaya yeni konulan seçmeli dersler, bölgesel özellikler ve çevre koşullarına ne derece uygun düşmektedirler? () () () () ()
23. Okulunuzdaki derslikler, fiziksel koşulları (havalandırma imkanı, aldığı ışık, ısı ve ses yalıtımı vb.) bakımından etkili eğitim - öğretim için ne derece uygundur? () () () () ()
24. Okul yönetimi, öğretmen, personel ve öğrenci uyumunu ne derece sağlayabilmektedir? () () () () ()
25. Okulunuzdaki eğitim araç gereçleri, nitelik yönünden ne derece yeterlidir? () () () () ()
26. Okulunuzda, bilimsel ve teknolojik gelişmeler ne derece izlenebilmektedir? () () () () ()
27. Okulunuzdaki öğretmenler, ihtiyaç duyduklarında mesleki konularda seminer, hizmet içi eğitim vb. programlara katılma olanaklarına ne derece sahiptirler? () () () () ()
28. Okulunuzda birinci kademedeki uygulamaya konulan yabancı dil derslerini okutacak, öğrencilerin bedensel ve pedagojik gelişmelerine uygun eğitim almış branş öğretmenleri, ne derece bulunabilmektedir? () () () () ()
29. Okulunuzdaki öğretmenler, öğrenci düzeyine uygun hedef seçme yeterliğine ne derece sahiptirler? () () () () ()
30. Okulunuzda, eğitim - öğretim hizmetlerinin etkin bir şekilde yürütülmesi için branş öğretmeni sayısı ne derece yeterlidir? () () () () ()

EK B

18 Ağustos 1997 - Sayı: 23081

16.08.1997 Gün ve 4306 Sayılı Resmi Gazete

İlköğretim ve Eğitim Kanunu, Millî Eğitim Temel Kanunu, Çıraklık
ve Meslek Eğitimi Kanunu, Millî Eğitim Bakanlığının Teşkilat
ve Görevleri Hakkında Kanun ile 24.3.1988 Tarihli ve 3418
Sayılı Kanunda Değişiklik Yapılması ve Bazı Kâğıt ve
İşlemlerden Eğitime Katkı Payı Alınması
Hakkında Kanun

Kanun No . 4306Kabul Tarihi : 16.8.1997

MADDE 1.- 5.1.1961 tarihli ve 222 sayılı İlköğretim ve Eğitim Kanununun 9 uncu maddesinin birinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

İlköğretim kurumları sekiz yıllık okullardan oluşur. Bu okullarda kesintisiz eğitim yapılır ve bitirenlere ilköğretim diploması verilir.

MADDE 2.- 5.1.1961 tarihli ve 222 sayılı İlköğretim ve Eğitim Kanununa aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

GEÇİCİ MADDE 10.- İlköğretimin altı, yedi ve sekizinci sınıf öğrenimini ortaöğretim kurumları bünyesinde yapmakta olanlar ile çıraklık eğitim merkezlerindeki öğrenciler, eğitimlerini bu kurumlarda tamamlarlar. 1997-1998 ders yılı başından itibaren bu sınıflara hiçbir şekilde öğrenci alınmaz.

Bazı derslerin öğretimini yabancı dille yapan okulların hazırlık sınıflarında başarılı olanlar ile 1997-1998 öğretim yılında okumaya hak kazananlar da zorunlu eğitimlerini bu okullarda tamamlarlar.

MADDE 3.- 14.6.1973 tarihli ve 1739 sayılı Millî Eğitim Temel Kanununun 6 ncı maddesinin ikinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Millî eğitim sistemi, her bakımdan, bu yönelmeyi gerçekleştirecek biçimde düzenlenir. Bu amaçla, ortaöğretim kurumlarına, eğitim programlarının hedeflerine uygun düşecek şekilde hazırlık sınıfları konulabilir.

MADDE 4.- 14.6.1973 tarih ve 1739 sayılı Millî Eğitim Temel Kanununun 23 üncü maddesine aşağıdaki 3 nolu fıkra eklenmiştir.

3. İlköğretimin son ders yılının ikinci yarısında öğrencilere, ortaöğretimde devam edilebilecek okul ve programların hangi mesleklerin yolunu açabileceği ve bu mesleklerin kendilerine sağlayacağı yaşam standardı konusunda tanrıci bilgiler vermek üzere rehberlik servisierince gerekli çalışmalar yapılır.

MADDE 5.- 14.6.1973 tarihli ve 1739 sayılı Millî Eğitim Temel Kanununun 24 üncü maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Madde 24.- İlköğretim kurumları sekiz yıllık okullardan oluşur. Bu okullarda kesintisiz eğitim yapılır ve bitirenlere ilköğretim diploması verilir.

MADDE 6.- 5.6.1986 tarihli ve 3308 sayılı Çıraklık ve Meslek Eğitimi Kanununun 9 uncu maddesinde "eğitilirlir" ibaresi "eğitilebilirler" ve 10 uncu maddesinin birinci fıkrasının (a) bendinde geçen "onüç yaşını" ibaresi "ondört yaşını" olarak değiştirilmiştir.

MADDE 7.- 30.4.1992 tarihli ve 3797 sayılı Millî Eğitim Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanununun 11 inci maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

a) Zorunlu eğitim çışındaki çocukların öğrenim gördüğü ilköğretim kurumlarının eğitim, öğretim ve yönetimi ile ilgili görev ve hizmetleri yürütmek.

MADDE 8.- 5.1.1961 tarihli ve 222 sayılı, 14.6.1973 tarihli ve 1739 sayılı, 5.6.1986 tarihli ve 3308 sayılı kanunlarda birlikte veya ayrı ayrı geçen "ilkokul" ile "ortaokul" ibareleri "ilköğretim okulu" olarak değiştirilmiştir.

MADDE 9.- 5.1.1961 tarihli ve 222 sayılı İlköğretim ve Eğitim Kanununun 6 ncı maddesinin birinci fıkrasının (a) bendinin (1) ve (3) numaralı alt bentleri, 8 inci maddesi, 9 uncu maddesinin ikinci fıkrası, 14 üncü maddesinin birinci fıkrasındaki "ilkokul ve ortaokulların birlikte veya ayrı oluşlarına" ibaresi, geçici 9 uncu maddesi, 14.6.1973 tarihli ve 1739 sayılı Millî Eğitim Temel Kanununun 25 inci maddesinin birinci fıkrası ile geçici 2 nci maddesi yürürlükten kaldırılmıştır.

GEÇİCİ MADDE 1.- A) Sekiz yıllık kesintisiz ilköğretim giderlerinde kullanılmak üzere, 1.9.1997-31.12.2000 tarihleri arasında aşağıda belirtilen işlemler ve kağıtlar için eğitim karda payı ödenir.

1. Vergilerinin tarih ve tahakkuku ile ilgili olarak mükellef ve sorumlularca vergi dairelerine ve belediyelere verilen beyannameler ile Sosyal Sigortalar Kurumuna verilen sigorta prim bütçirgelerinden 500 000 lira, gümrük idarelerine verilen beyannamelerden ise 1 000 000 lira;

2. 1318 sayılı Finansman Kanununa göre taşıt alım vergisine tabi olan motorlu taşıtların kayıt ve tescilli ile devirlerinde 10 000 000 lira;

3. Spor-Toto, Spor-Loto ve Sayısal Loto oyunlarında her bir kolon için 10 000 lira, at yarışlarında oynanan her bir bilet için 20 000 lira;

4. Silah taşıma ve bulundurma müsaade vesikaları için 20 000 000 lira, kara avcılığı ruhsat tezkereleri için 10 000 000 lira;

5. Hava yolu ile iç hat yolcu taşımada düzenlenen her bir bilet için 500 000 lira, dönüşü biletler için 1 000 000 lira;

6. İstanbul Menkul Kıymetler Borsasında yapılan iş ve işlemler nedeniyle alınan menkul kıymet kotasyon ve tescil ücretlerinin, kurtaj ücretlerinden borsa yönetimine ödenecek borsa paylarının ve Sermaye Piyasası Kurulu tarafından yapılan tescil ve kayıtlar nedeniyle alınan ücretlerin dörtte biri kadar ayrıca hesaplanacak tutarlar;

fa : 4

7. Cep telefonu sahipleri adına tahakkuk ettirilen aylık sabit tesis ücretleri kadar yılda bir defa nak üzere ayrıca hesaplanan tutar ile adlarına GSM aboneliği tesis edilenlerden 2 000 000 lira;

8. 13.4.1994 tarih ve 3984 sayılı Kanun uyarınca Radyo Televizyon Üst Kurulu tarafından yayın kuruluşlarının reklam gelirlerinden alınan pay kadar ayrıca hesaplanacak tutarlar;

9. 492 sayılı Harçlar Kanununa ekli 4 sayılı tarifinin I numaralı bölümünde belirtilen tapu senetlerinden harç mükellefiyeti doğuran (492 sayılı Harçlar Kanunu ile diğer kanunlarda yer alan istisna ve muafiyetler dikkate alınmaksızın) her bir işlemin tarafları için ayrı ayrı 5 000 000 lira;

10. Bu fıkranın 3, 5 ve 7 numaralı bentlerinde yer alan katkı payları katma değer vergisi matrahına dahil edilmez.

11. 1 numaralı bentte belirtilen eğitim katkı payı mükellef veya sorumlular tarafından beyanname verme süresi içinde; 2 numaralı bentte belirtilen katkı payı taşıt alım vergisi mükellefleri tarafından bu vergi ile birlikte; 3 numaralı bentte belirtilen katkı payı kolon ve bilet bedeliyle birlikte; 4 numaralı bentte belirtilen katkı payı vesika ve tezkere sahiplerince bu belgelerin verilmesi veya alınmasından önce; 5 numaralı bentte belirtilen katkı payı bilet bedeliyle birlikte; 6 numaralı bentte belirtilen katkı payı İstanbul Menkul Kıymetler Borsası ve Sermaye Piyasası Kurulu tarafından tahsil edilecek olan ücret ve gelirlerle birlikte; 7 numaralı bentte belirtilen nispi pay Türk Telekom A.Ş.'ne yılda bir defa (birincisi bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihi takip eden ayda, diğerleri her yılın Ocak ayında), mekru pay ise abone tesis ücreti ile birlikte; 8 numaralı bentte belirtilen katkı payı Radyo Televizyon Üst Kurulu payı ile birlikte; 9 numaralı bentte belirtilen katkı payı taraflarca işlemiden önce denir.

12. Belediyeler, müşterek bahis ve tali oyunlarında bahis ve oyunu teripleyenler, Sosyal Sigortalar Kurumu, Sermaye Piyasası Kurulu, İstanbul Menkul Kıymetler Borsası, Türk Telekom A.Ş., Radyo Televizyon Üst Kurulu ve hava taşımacılığı yapanlar tarafından bu fıkraya göre bir ay içinde tahsil edilen eğitim katkı payları, ertesi ayın 20 nci günü akşamına kadar beyan edilerek ödenir.

13. Bakanlar Kurulu, bu fıkranın 1, 2, 3, 4, 5, 7 ve 9 numaralı bentlerinde yer alan tutarları aynı beş kanna kadar artırmaya yetkilidir. Eğitim katkı payının tarifi, tahakkuk ve tahsilinde, ilgili mevzuat hükümleri ile 213 sayılı Vergi Usul Kanunu ve 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümleri uygulanır.

B) 1.9.1997-31.12.2000 tarihleri arasında 24.3.1983 tarihli ve 3418 sayılı Kanununun 7 nci maddesi hükmü yerine aşağıdaki hüküm uygulanır.

Eğitim, gençlik, spor ve sağlık hizmetleri vergisinin oranı % 10'dur. Bakanlar Kurulu, verginin kapsamına giren her bir mal veya mal grubu için bu oranı sifra kadar indirmeye, üç kanna kadar artırmaya yetkilidir.

Eğitim, gençlik, spor ve sağlık hizmetleri vergisi, bütün mamulleri ile her türlü alkollü içkilerin (tabii köpüren şarap ile vermut ve kına kına şarabı dahil, sair şarap ve bira hariç) katma değer vergisi hesabına esas alınan perakende satış fiyatı; sair şaraplar ve bira ile her türlü alkolsüz içeceklerin (su, soda, sade gazoz, meyveli gazoz ve meyve suları hariç) imalatçıları ithalatçılarda oluşan katma değer vergisi matrahı üzerinden hesaplanır. Alkolsüz içecekler hariç verginin hesaplanmasında 5 000 lira kadar olan kesirler 5 000 lira ve katları olarak uygulanır. Bu vergi, katma değer vergisi ve diğer vergi, resim, harç, fon, pay ve benzerlerinin matrahına dahil edilmez.

C) Bu maddenin (A) ve (B) fıkralarına göre tahsil edilen pay ve gelirlerin tamamını 3413 sayılı Kanununun 39 uncu maddesindeki hasılat paylaşım esasları dikkate alınmaksızın yılı Bütçe Kanununun (B) işaretli cerçveline özel gelir, sekiz yıllık kesintisiz ilköğretim giderlerini karşılamak üzere (A) işaretli cerçvelinde Millî Eğitim Bakanlığının bütçesinde mevcut veya yeniden açılacak terüplere özel ödenek kaydetmeye Maliye Bakanı yetkilidir.

D) 13.4.1994 tarihli ve 3984 sayılı Radyo Televizyon Kuruluş ve Yayınları Hakkında Kanununun 12 nci maddesinde belirlenen ve Üst Kurulun gelirleri arasında yer alan; reklam gelirlerinden alınacak paylar, yayın izni ve lisans ücretlerinden elde edilen gelirler ile 7.12.1994 tarihli ve 4054 sayılı Rekabatin Korunması Hakkında Kanununun 39 uncu maddesinin birinci fıkrasının (b) bendinde belirlenen gelirler ve 23.2.1995 tarihli ve 4077 sayılı Tüketicinin Korunması Hakkında Kanununun 29 uncu maddesi gereğince Rekabet Kurumu adına elde edilen gelirler ve ayrıca İstanbul Menkul Kıymetler Borsasında yapılan iş ve işlemler nedeniyle alınan menkul kıymet kotasyon ve tescil ücretlerinin, kurtaj ücretlerinden borsa yönetimine ödenecek borsa paylarının ve Sermaye Piyasası Kurulu tarafından yapılan tescil ve kayıtlar nedeniyle alınan ücretlerden halen birikmiş tutarları üzerinden Maliye Bakanının teklifi üzerine Başbakan tarafından beirrienecek kısmı sekiz yıllık kesintisiz ilköğretim hizmetlerinde kullanılmak üzere Maliye Bakanlığınca bütçeye özel gelir ve Millî Eğitim Bakanlığının bütçesine özel ödenek kaydedilir.

E) 22.9.1994 tarihli ve 4033 sayılı Kanununun 14 üncü maddesinde öngörülen tasfiye işlemleri; bu Kanunun yayımı tarihinden itibaren bir ay içinde tamamlanır. Toplanan gelir ve bağışlardan arta kalan miktar sekiz yıllık kesintisiz ilköğretim hizmetlerinde kullanılmak üzere Maliye Bakanlığınca bütçeye özel gelir ve Millî Eğitim Bakanlığının bütçesine özel ödenek kaydedilir.

F) Sekiz yıllık kesintisiz ilköğretim giderlerini karşılamak amacıyla yapılan her türlü bağış ve yardımlar, Millî Eğitim Bakanlığının adına Türkiye Cumhuriyeti Ziraat Bankası ve Halk Bankasında açılacak özel hesaba yatırılır ve özel tasarruf mevduatı gibi nemalandırılır.

Hesapta toplanan tutarlar Millî Eğitim Bakanlığınca uygun görülen zamanlarda, bir yandan bütçeye özel gelir, diğer yandan Millî Eğitim Bakanlığının bütçesine mevcut veya yeniden açılacak terüplere Maliye Bakanlığınca özel ödenek kaydolunmak üzere aynı Bakanlığın Merkez Saymanlık Müdürlüğü hesaplarına aktarılır.

Bu hesapta toplanan gelirler ve yapılan harcamalar her altı ayda bir Maliye ve Millî Eğitim Bakanlığının denetim elemanlarının birlikte denetlenir.

G) (C), (D), (E) ve (F) fıkralarına göre kaydolunan özel ödenekler, sekiz yıllık kesintisiz ilköğretim ile ilgili cari, yatırım ve transfer giderlerinde kullanılır. Yapılacak harcamalardan yatırım niteliğinde olanlar yıllık programla ilişkisi kurulmak üzere Devlet Planlama Teşkilatına bildirilir.

Bu ödeneklerin harcanmayan kısmı ertesi yılın bütçesine devren gelir ve ödenek kaydolunur.

Bu maddeye göre tahsil edilecek gelirlerden yapılacak harcamalarda; 1050 sayılı Muhasebe-i Umumiye Kanunu, 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu ve 832 sayılı Sayıştay Kanununun 30-37 nci

maddelerinde yer alan vize ve tescil hükümleri ile 180 sayılı Bayındırlık ve İskân Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükümünde Kararnamenin 32 nci maddesi uygulanmaz.

Bu maddenin uygulanmasıyla ilgili usûl ve esaslar ile eğitime katkı paylarının ödeme süreleri ve yerleri Maliye Bakanlığınca; harcamalara ilişkin usûl ve esaslar Millî Eğitim Bakanlığı ile Maliye Bakanlığınca müştereken tespit edilir.

MADDE 10.- Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 11.- Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

17/8/1997

